

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. július 1.

1. Bemutatták a 2022-es népszámlálás eredményeit

A 2022-es népszámlálás eredményei szerint 82,7 millió ember élt Németországban, ami azt jelenti, hogy mintegy 1,4 millióval kevesebb ember élt az országban, mint azt korábban feltételezték. Egyúttal a felmérést végző Szövetségi Statisztikai Hivatal megállapította, hogy a 2011-es és a 2022-es népszámlálás között Németország lakossága összesen 2,5 millió fővel nőtt. Mindazonáltal az adatok szerint a 10.786 település 56%-ában legalább egy százalékkal kevesebben éltek a legutóbbi felmérés méréseihez képest. A Németországban tartózkodó külföldiek esetében is mutat eltéréseket a felmérés a korábbi számokhoz képest. A 2022. évi népszámlálás szerint 2022. május 15-én mintegy 10,9 millió külföldi élt Németországban, csaknem egymillióval kevesebb, mint azt korábban hivatalosan közöltek. Ennek egyik oka a statisztikusok szerint, hogy a külföldiek egy része nem jelezte németországi lakhelyének tartós elhagyását, például abban az esetben, ha külföldön tölti nyugdíjas éveit.

A Németországi Szövetségi Köztársaságban 1987-ben került sor az utolsó hagyományos népszámlálásra, amelyet minden állampolgárnak kötelező volt kitölteni, ez ellen azonban jelentős tiltakozások voltak. Azóta a Szövetségi Statisztikai Hivatal körülbelül tízévente egy nagy népszámlálást végez a lakossági nyilvántartó hivatalok statisztikái alapján. Ezen kívül 10,3 millió embert kérdeznek meg online – többek között az iskolai végzettségéről, otthonának méretéről és a foglalkoztatottságáról.

Ezen adatok alapján a németországi lakások száma 2011 és 2022 között 2,5 millióval, mintegy 43,1 millióra nőtt. Ugyanezen időszak alatt az egy lakásra jutó átlagos alapterület három négyzetméterrel, átlagosan 94 négyzetméterre nőtt. A népszámlálás arról is képet ad továbbá, hogy Németországban mennyit kell fizetniük a bérlőknek a lakásukért. Ezek szerint 2022-ben egy átlagos nettó bérleti díj négyzetméterenként 7,28 euró volt. A legalacsonyabb érték 5,38 euróval Szász-Anhalt tartományban volt, míg a legmagasabbak Hamburgban 9,16 euróval, Bajorországban 8,74 euróval, valamint Hessenben 8,21 euróval és Baden-Württembergben 8,13 euróval.

A felmérés szintén megerősítette, hogy minél újabb egy épület, annál nagyobb az ezekben fellelhető fenntartható fűtési rendszerek, mint a hőszivattyú, a napenergia vagy a geotermikus energia aránya. Mindazonáltal megállapítható, hogy a megújuló energiaforrásból származó fűtési rendszerek összességében alárendelt szerepet játszanak Németországban, ugyanis a lakások közel háromnegyedét gázzal (56%), olajjal (19%), vagy távfűtéssel (15%) fűtik, amelyek esetében nem rögzítik az energia forrását.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Hétfvégén tartotta pártkongresszusát az AfD

Hétfvégén tartotta pártkongresszusát a közvélemény-kutatásokban több, mint fél éve második helyen mért Alternatíva Németországért (AfD), amely során számos meghatározó döntést hoztak a párt delegáltjai. Az egyik legfontosabb ezek közül Alice Weidel és Tino Chrupalla társelnökök további két évre való újraválasztása volt, miután a küldöttek 79,77%-kal, valamint 82,7%-kal újraválasztották őket. Bár az eredmények nem tartalmazzák a tartózkodásokat, a „kiegyezést” mégis szimbolizálta, hogy ezúttal nem voltak meglepetés jelöltek az elnöki pozíciókért, mint a korábbi pártkongresszusokon. Az eredményt Chrupalla, aki két évvel korábban mindössze 53% körüli eredményt ért el és 2019 óta áll társelnökként az AfD élén, elsöprőnek nevezte. Weidel 2022 óta vezeti a pártot Chrupallával közösen és két évvel ezelőtti eredményéhez képest (67,3%) ő is erősödni tudott.

A pártkongresszus kezdetén Weidel a mintegy 600 küldött előtt tartott beszédében egy átfogó kritikát fogalmazott meg a szövetségi kormánnyal szemben, amely szerinte a saját lakossága ellen folytat politikát. Ennek eredménye „Németország deindusztrializációja” és a „migrációs válság”, amiért a kormánynak le kell mondania és szabaddá tennie az utat az előrehozott választások előtt. Chrupalla felszólalásában több szakmaiságra szólított fel. Az AfD 15,9% helyett 20%-t is elérhetett volna az EP választásokon – mondta az elnök, hozzátéve, hogy „a jövőben jobban meg kell néznünk a jelöltjeinket.” Egyúttal megfogalmazta a párt céljait is: „Kormányozni akarunk – először keleten, aztán nyugaton, majd a szövetségi szinten”. Chrupalla a párt növekedését is dicsérte. Elmondása szerint az AfD-nek jelenleg 46.881 tagja van, 17.723-mal több, mint 2023 elején, és őszre a szám meghaladja majd az 50 ezret. Az AfD elhalasztotta azonban a döntést egy főtitkári poszt esetleges létrehozásáról. A kongresszus második napján a küldöttek 51%-kal úgy döntöttek, hogy az alapszabályozó bizottság elé utalják az erre vonatkozó indítványt, amely eredetileg egy főtitkár kinevezését irányozta elő, ha az AfD-nek társelnökség helyett csak egyetlen vezetője lenne. A kongresszus előtt az indítványra úgy tekintettek, mint a társelnökség megszüntetésének lehetséges jelét Tino Chrupalla pártelnök rovására.

A pártkongresszuson világossá vált továbbá, hogy az AfD kilép az Identitás és Demokrácia (ID) európai párcsaládból, amelyhez tavaly csatlakozott. Erről a szövetségi elnökség döntött, miután a küldöttek kétharmados többséggel felhatalmazást adtak számukra a döntés meghozatalára. A párt már a pártcsaláddhoz történő csatlakozás előtt is tagja volt az ID Európai Parlamenti frakciójának, amelyből azonban a most június 9-i EP-választásokat megelőzően kizárták az AfD-t, Maximilian Krah volt AfD-listavezető SS-ről tett vitatott kijelentései miatt. Ezen felül a küldöttek két állásfoglalást is elfogadtak Oroszországgal, az Egyesült Államokkal és Kínával kapcsolatban. Az AfD „békepártnak” tekinti magát a „A béke Európájáért” címet viselő állásfoglalás szerint. Ebben egyúttal hangsúlyozzák, hogy a „21. század többpólusú világában” minden országnak partnerséget kell ajánlani a kölcsönös tisztelet alapján. Egy másik külpolitikai állásfoglalásban pedig, amelyet Weidel társelnök támogatott, elítélik az Ukrajna elleni orosz támadást, azonban különböző nyugati államok külpolitikáját is felelőssé teszik az eszkalációért.

A pártkongresszus kezdetén több tízezres tüntetést tartottak Essenben, a rendőrség szerint a rendezvény ideje alatt összesen 32 demonstráció volt, amelyek többnyire békésen zajlottak le. Ugyanakkor egyes csoportok többször erőszakos rendbontással próbálták megakadályozni a küldöttek részvételét a kongresszuson, ami miatt összecsapások is történtek a rendőrökkel, akik néha

gumibotot és paprikasprayt is bevetettek. Néhány küldöttet a feldühödött tömegén keresztül gyalog kísérték be a rendezvény helyszínére, erős rendőri védelem mellett.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Diszkriminációellenes Szövetségi Hivatal éves jelentése – a diszkrimináció növekedése a német hétköznapiakban

A napokban került publikálására a Diszkriminációellenes Szövetségi Hivatal 2023-as éves jelentése. A diszkrimináció különböző formái egyre gyakoribbak lettek a német társadalomban – jelentette ki Ferda Ataman szövetségi diszkriminációellenes biztos a Diszkriminációellenes Szövetségi Hivatal éves jelentése alapján. Ataman figyelmeztetett, hogy a rasszizmus egyre nyíltabban, közvetlenebbül és durvábban nyilvánul meg Németországban. A biztos meglátása szerint egyértelműen kijelenthető, hogy a migrációs háttérrel rendelkező, fogyatékkal élő vagy szexuális kisebbségekhez tartozó emberek a mindennapi életükben diszkriminációt tapasztalnak. Például olyan hétköznapi helyzetekben, mint amikor munkát vagy lakást keresnek. A 2022-ben a Hivatal által létrehozott tanácsadói vonalhoz 2023-ban mintegy 10.800 ember fordult, ami az előző évhez képest 22%-os növekedést jelent.

A legtöbb megkeresés (mintegy 3400) a faji megkülönböztetéssel kapcsolatban érkezett a Hivatalhoz. Ezek az esetek az összes megkeresés mintegy 41%-t teszik ki, ezt követi a fogyatékos és krónikus betegség miatti megkülönböztetés (több mint 2000 megkeresés, mintegy 25%). A nemi hovatartozás vagy nemi identitás alapján történő megkülönböztetéssel összefüggő kapcsolatfelvételek valamivel kevesebb, mint 2000 megkeresést tettek ki 2023-ban (24%). *„Az esetszámok riasztó tendenciát mutatnak. Minden eddiginél több ember érzi közvetlenül a növekvő társadalmi polarizáció és radikalizálódás hatásait. A helyzet súlyos. A „Ki a külföldiekkel” érzés és az embertársak megvetése manapság már normálisnak számít”* – jelentette ki Ataman felszólítva egyúttal a német kormányt, hogy gyorsan kezdjen hozzá az általános egyenlő bánásmódról szóló törvény átfogó reformjához, amelyet a 2021-ben a koalíciós szerződésben is megígért a Scholz-kormány. A diszkrimináció elleni jobb védelem halaszthatatlan, tekintettel az esetek robbanásszerűen növekvő számára. *„Az általános egyenlő bánásmódról szóló törvény reformjának mostantól elsőbbséget kell élveznie. Ezt nem szabad tovább halogatni. Elvárom a szövetségi kormánytól, hogy határozottan lépjen fel a mindennapi gyűlölet és rasszizmus ellen. A kormány tartozik ezzel az érintetteknek”* – mondta Ataman.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Regionális együttműködés az AfD és a neonáci „A Haza” között

Az AfD országos elnöksége a pártból való kizárási eljárást kezdeményezett három brandenburgi párttag ellen, akik a „A Haza” (Die Heimat) nevű neonáci párttal való együttműködés mellett döntöttek – jelentette be Alice Weidel AfD-társelnök szóvivője. A három helyi politikus korábban azt tervezte, hogy a szélsőjobboldali párttal közös frakciót alakít Lauchhammer (Oberspreewald-Lausitz) város önkormányzatában és Oberspreewald-Lausitz járási tanácsában. A Die Heimat párt, melyet a tavalyi évig még Német Nemzeti Demokrata Pártnak (NPD) hívtak, deklarálta szélsőjobboldali, neonáci pártként definiálja magát és politikai prioritásai között jelöli meg Németország EU és NATO-ból való kilépését, valamint kirekesztő, szélsőséges narratívát fogalmaz

meg a németországi vallási, etnikai és szexuális kisebbségekkel szemben. A pártot a múltban többször sikertelenül próbálták meg a hatóságok betiltani.

A legutóbbi helyhatósági választások után az AfD váltotta fel a CDU-t, mint a legerősebb erő az Oberspreewald-Lausitz-i járási tanácsban. Sajtóértesülések szerint a 16 megválasztott AfD-s képviselő közül ketten a Die Heimat képviselőjével, Thomas Gürtlerrel akartak kerületi frakciót alakítani, melyben Gürtler lett volna a frakció elnöke. Lauchhammer (Oberspreewald-Lausitz) város önkormányzatában pedig a hat képviselő közül kettő vagy három „AfD-Plus” nevű frakciót akart alakítani a Die Heimat képviselőjével – mindezt azonban hivatalosan nem jelentették be. Az érintett AfD-s képviselők nevét egyelőre nem hozták nyilvánosságra – lehetséges, hogy a szóban forgó AfD-s képviselők a kerületi és a városi tanácsban is helyet foglalnak. René Springer, az AfD brandenburgi elnöke már múlt hét kedden bejelentette, hogy ki kívánja zárni a három érintett párttagot. Egyúttal elismerte, hogy a Die Heimat az AfD összeférhetetlenségi listáján szerepel, melyen olyan szélsőséges szervezetek és más egyesületek is rajta vannak, amelyekben az AfD tagjai nem rendelkezhetnek tagsággal. *„Nagyon megdöbbenettek bennünket a történetek, én személy szerint azt feltételeztem, hogy ilyesmi soha nem fordulhat elő a pártunkban”* – jelentette ki Springer. A brandenburgi járási választásokon a neonáci párt több képviselői széket is elnyert a szavazatok 0,4-1,7%-át kitevő eredményekkel. A szövetségi kormánykoalíció pártjai élesen elítélték az esetleges kezdeményezést, ugyanakkor felhívták a figyelmet álláspontjukra is mely szerint könnyen egyenlőségjel tehető az AfD és más szélsőjobboldali, neonáci politikai mozgalom közé.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Vita a koalíciós pártok között a 2025-ös költségvetésről

A 2025-ös költségvetés tervezése már hónapok óta zajlik, a koalíció pártjai azonban a szűkös gazdasági helyzetben továbbra sem tudnak megegyezni egymással, ami a koalíció felbomlását is kilátásba helyezi. A kialakult helyzetben az adósságfék mellett, amelynek értelmében a mindenkori kormány mindössze a GDP 0,35%-nak megfelelő hitelösszeget vehet fel egy évben a szociális juttatások, az infrastrukturális beruházások, valamint a védelmi és fejlesztési projektekre fordított kiadások szintje is vitatott a partnerek között. Christian Lindner (FDP) szövetségi pénzügyminiszter több minisztérium, különösen a szociális tárca költségvetésének jelentős csökkentését követeli, amelyhez már Olaf Scholz (SPD) kancellár támogatását is megkapta. Múlt hét folyamán azonban az SPD társelnöke, Saskia Esken jelentette ki, hogy pártja nagyobb mozgásteret követel új adósságok felvételéhez, azaz ismét hatályon kívül helyezné az Alaptörvényben is rögzített adósságfékot. Ez az intézmény veszély- és vészhelyzet esetében hatálytalanítható, mint történt az a COVID-19-válság kezdetekor, valamint az ukrajnai háború kitörése után. Esken szerint az Ukrajna elleni háború továbbra is *„olyan vészhelyzetet jelent, amelyet egy normális költségvetésből nem tudunk megoldani anélkül, hogy fájdalmasan elhanyagolnánk a feladatainkat.”* Majd hangsúlyozta, hogy az *„adósságfék alóli mentességi szabály az adósságfék alkotmányos része, nem pedig annak enyhítése”*, hozzátéve, hogy teljesen nyilvánvaló, hogy az ukrajnai háború a 2022-es és 2023-as évhez hasonló vészhelyzetet teremtett. Az Ukrajnának nyújtott katonai támogatás minőségben, mennyiségben és költségben tovább nőtt. *„Ennek ellenére az FDP eddig ragaszkodott ahhoz, hogy ez a vészhelyzet 2024-ben és 2025-ben nyilvánvalóan már nem áll fenn”* – bírálta Esken a koalíciós partnerét. Mindazonáltal a politikusnő bizakodását fejezte ki, hogy a koalíciónak sikerül megállapodnia a költségvetésről.

Esken kijelentésére reagálva egy 30 fiatal FDP-s Bundestag-képviselőből álló csoport a koalíció felbontásával fenyegetőzött. „Mindenki számára világosnak kell lennie: adósságfék nélkül ránk ne számítsatok” – mondta Jens Teutrine, az FDP Bundestag-frakció fiatal képviselői csoportjának elnöke hozzátéve, hogy az adósságfék „*nevelő célt is szolgál azon politikusok számára, akik nem tisztelik a dolgozó adófizetőket, és akik a végtelenségig hitelre akarják költeni az adóbevételeket*”. A párt fiatal képviselői alapvető támogatást kaptak kezdeményezésükhöz Christian Lindner pártelnöktől és szövetségi pénzügyminisztertől. „*Az FDP fiatal képviselői csoportjának teljesen igaza van: beruházásokra van szükség, többet kell tennünk az oktatásért - de priorizálni kell, nem pedig adósságot felvenni, mert az a fiatalokat terhelné*” – mondta Lindner.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. Közvélemény-kutatás: a németek 70%-a szerint túlterhelt az állam

Újabb mélypontra süllyedt a németek bizalma a német kormány iránt. A Forsa közvélemény-kutató intézet által májusban a Német Közszolgálati Szövetség (dbb) felkérésére elvégzett felmérés szerint mindössze a megkérdezettek 25% véli úgy, hogy a német kormány képes megfelelően ellátni feladatait. A válaszadók döntő többsége úgy véli továbbá, hogy az állam túlterhelt, különösen a menekült- és migrációspolitiká, az oktatáspolitiká és a belbiztonság terén. Kelet-Németországban – immár a sokadik alkalommal – nagyobb a bizalmatlanság, mint az ország nyugati részén. Előbbi esetében a válaszadók 77%-a nyilatkozott úgy, hogy úgy érzi, az állam nem teljesíti megfelelően alapvető feladatait – nyugaton ez az arány 69% volt. A COVID-19 világjárvány első, 2020-as éve óta folyamatosan csökkent a bizalom az iránt, hogy az állam képes megbirkózni a rá háruló feladatokkal és a problémákkal.

A felmérés az AfD és az FDP támogatói körében különösen nagyfokú bizalomvesztést mutatott ki. Az AfD támogatóinak 90%-a elégedetlen az állami intézmények működésével, míg az FDP-szavazók esetében ez az arány 85% volt. Az SPD és a Zöldek támogatói körében a bizalmi arányok lényegesen magasabbak. Esetükben „csak” 54%, illetve 50% gondolja úgy, hogy az állam nem képes megfelelően ellátni a feladatait.

A korábbi évekhez hasonlóan a felmérés arra is fókuszálni kívánt, hogy a válaszadók mely szakmákat tartják különösen nagyra, illetve melyek megbecsülése alacsonyabb. A tavalyi évhez hasonlóan idén is a tűzoltók vezetnek a legnagyobb megbecsülésnek örvendő szakmák listáján. A válaszadók 94%-a nyilatkozott úgy, hogy az ezen szakmát ellátók magas vagy nagyon magas megbecsülésnek örvendő körökben. A tűzoltókat az ápolók (90%), az orvosok és az idősgondozók (mindkettő 86%) követték. A rendőrök ebben a mérési kategóriában 81%-ot, míg az óvodapedagógusok 78%-ot, a szemétesek és a bírók pedig egyenként 70%-ot értek el. Rendkívül rossz a politikusok megítélése – esetükben mindössze 14% fogalmazott meg pozitív véleményt.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Újdonságok

Prof. Dr. Miloš Řezník cseh történész tíz évig volt a varsói Német Történeti Intézet igazgatója, kutatásaiban leginkább Kelet-Közép-Európa történetével és azon belül is a 18-19. század elitjének változásaival foglalkozik. A cseh történész Intézetünk legújabb podcastjében a közép-európai regionális identitások és a történelmi kultúra fejlődéséről, a németországi és lengyelországi tudományos életről, a történettudományi trendekről, valamint a Habsburg Monarchia regionális jelentőségéről beszélget Henning Sassenrath vendégoktatónkkal.

A teljes podcast meghallgatásához kattintson az [MCC Youtube-csatornájára](#).

Cikk- és interjúajánló

Bauer Bence, Intézetünk igazgatója a németországi EP választások eredményét elemezte a Fix Tv Enigma című műsorában.

A teljes beszélgetés megtekintéséhez kattintson a [Fix Tv Youtube-csatornájára](#).

A Habsburg Ottó Alapítvány és a Magyar-Német Intézet az Európai Együtműködésért „Páneurópai piknik konferencia - Minden itt kezdődött” címmel nemzetközi tanácskozást rendezett múlt hét csütörtökön a debreceni Aranybikában, felidézve a város és Habsburg Ottó szerepét a Páneurópai Piknik megvalósításában.

A rendezvényről készült beszámoló elolvasásához kattintson a [Haon honlapjára](#).

Az Európa egységét szimbolizáló piknikről tartottak konferenciát Debrecenben: Habsburg Ottó debreceni előadásának 35. évfordulója alkalmából rendezett nemzetközi konferenciát a Magyar-Német Intézet az Európai Együtműködésért és a Habsburg Ottó Alapítvány.

A rendezvényről készült beszámoló elolvasásához kattintson a [Dehir honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együtműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu